

22.6.2026

**Orimattilan kaupunginvaltuustolle
Orimattilan kaupungin valtuuston asettamalle tilapäiselle valiokunnalle**

Sähköpostitse: Riitta Lonka, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja | riitta.lonka@orimattila.fi

Kopiona: Orimattilan kaupungin kirjaamo | kirjaamo@orimattila.fi
Lilli Peltonen, tilapäisen valiokunnan sihteeri | lilli.peltonen@orimattila.fi

LISÄLAUSUMA | KALLE LARSSON

Orimattilan kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 19.1.2026 perustanut tilapäisen valiokunnan tarkoituksena hallinnon tarkastaminen ja kaupunginjohtajan kuntalain 43 §:n mukainen irtisanominen. Tilapäinen valiokunta on antanut asiassa loppulausuntonsa 12.5.2026.

Kalle Larsson on antanut 24.4.2026 kirjallisia vastauksia tilapäiselle valiokunnalle ja häntä on kuultu 28.4.2026.

Larsson on sittemmin avustajansa välityksellä esittänyt lisätietopyynnön koskien aineistoa, joka tilapäisellä valiokunnalla on ollut käytössään loppulausunnon perusteeksi sekä asian selvittämisessä. Aineisto on pyydetty toimitettavaksi Larssonin allekirjoittaneelle avustajalle. Tilapäinen valiokunta on kieltäytynyt toimittamasta aineistoa avustajalle ja on lähettänyt sen Larssonille. Larssonille on annettu määräaika lausunnon täsmentämiselle 23.6.2026 klo 12:00 mennessä.

Larsson toimittaa tästä kirjelmästä ilmenevän täydentävän lausuman kannanottonaan asiaan. Yleisen taustan avaamisen lisäksi Larsson käsittelee tilapäisen valiokunnan loppulausunnossa esiin nostettuja seikkoja keskeisiltä osin. Larssonin puolesta todetaan, että tässä täydentävässä lausunnossa esitetyt seikat eivät ole tyhjentävä selvitys asiasta, sillä Larssonilla ei ole ollut käytössään kaikkea asiaan mahdollisesti vaikuttavaa aineistoa, eikä Larsson ole itse suorittanut henkilöhaastatteluja täydentävään lausumaansa liittyen.

Lisälausumaan liittyvän tietopyynnön jälkeen Larssonille on selvinnyt, että kaupunginhallitus ei ole saanut tilapäisen valiokunnan loppulausunnon johdosta antamansa lausuman pohjaksi kaikkea tilapäiselle valiokunnan käytössä ollutta aineistoa. Sikäli kuin kaupunginhallitus täydentää lausumaansa, Larsson varaa tilaisuuden täydentää omaa lausumaansa tarpeellisin osin. Jos kaupunginhallituksen antama lausunto asiasta sisältää asian käsittelyn kannalta uusia seikkoja, jotka voivat vaikuttaa asian ratkaisuun, tulee Larssonia hallintolain 34 §:n 1 momentin nojalla kuulla uudelleen.

Yleinen tausta

Lähtökohtana nyt puheena olleelle kiinteistökaupalle on ollut a) peruste yhtiöittää terveyskeskustoiminta ja b) järjestellä Orimattilan kaupungin talous siten, että kaupungin taloudellinen tilanne saadaan järjestettyä paremmaksi ilman tarvetta rasittaa kaupunkilaisia esimerkiksi veronkorotuksin. Kaupunginvaltuusto äänesti talousarviosta ja käytännössä kiinteistökaupasta. Lähtökohdiana oli, että ylijäämään päästään terveyskeskuksen kiinteistön kaupalla. Valtuutetut merkitsivät talousarvioon kaupan hinta-arvioksi äänestyksen jälkeen 3,84 miljoonaa euroa eli selkeästi enemmän kuin Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy:n ("OYK") teettämässä arviossa. OYK:n esittämien tietojen mukaan sen teettämän arvion toinen skenaario oli noin 3 miljoonaa euroa (+/- 20 %) ¹ ja kaupungin tilaamaan Retta Management Oy:n arvio 4,8 miljoonaa euroa (+/- 20 %).² Budjettiin merkitty kauppahinta vastasi siten Retta Management Oy:n arviota huomioiden 20 % marginaalin. Äänestyksessä 9 valtuutettua puolsi kiinteistökaupan merkitsemistä 0 euron arvolla Rönkön esityksen mukaan ja 22 vastusti tätä puoltaen 3,84 miljoonaa euroa. Rönkkö on tilapäisen valiokunnan jäsen.

OYK on palautettu selvitystilasta toimivaksi yhtiöksi tarkoituksena hyödyntää yhtiötä sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen yhtiöittämiseen, jotta tätä yhtiöittämistä varten ei tarvitsisi perustaa uutta yhtiötä (Kaupunginhallitus 16.12.2024 § 436, 67/02.07.00/2022).

Kaupunginhallitus päätti 03.03.2025 nimetä OYK:n hallitukseen viisi (5) jäsentä: Tero Nieminen, Sari Eiranen, Tuomo Jussila, Tero Rönkkö ja Arja Simola. Sittemmin OYK:n hallitus, joka on valittu 26.6.2025 ja rekisteröity kaupparekisteriin 15.8.2025, on koostunut seuraavista henkilöistä: Juho-Pekka Jokitalo (puheenjohtaja), Riitta Lonka (varsinainen jäsen), Valtteri Sallinen (varsinainen jäsen), Tarmo Taavila (varsinainen jäsen) ja Sini-Johanna Vilja (varsinainen jäsen). Tilapäisen valiokunnan kirjausten mukaan Tiina Mattila nimitettiin toimitusjohtajaksi 23.9.2025 ja nimitys on rekisteröity kaupparekisterin tietojen mukaan 14.10.2025.

Tätä ennen OYK:n selvitysmiehenä toimi 17.12.2024 alkaen Eero Aitkoski. Osakeyhtiölain 20 luvun 9 §:n nojalla selvitysmieheen sovelletaan, mitä osakeyhtiölaissa säädetään hallituksesta ja hallituksen jäsenistä ja selvitysmiehet hoitavat yhtiön asioita selvitystilan aikana. Aitkoskelle on myös päätetty antaa prokura 22.5.2025 pidetyssä OYK:n hallituksen kokouksessa "yhtiön asioiden hoitamiseksi" siihen asti, kunnes yhtiölle on valittu toimitusjohtaja. Aitkoski on siten käytännössä korvannut toimitusjohtajaa.

Kuntalain esitöissä omistajaohjauksen tavoitteeksi asetettiin se, että kuntayhtiöt ottavat huomioon kuntaomistajan tahdon sekä toteuttavat omistajan yhtiöille asettamat tavoitteet (HE 268/2014, s. 120, 171). Omistajaohjaukskeinoja

¹ Ks. esimerkiksi OYK:n kaupunginhallituksen puheenjohtajalle 4.12.2025 päivättyssä vastineessa esitetty korkeampi skenaario.

² Ks. Retta Management Oy:n laatima arviokirja koskien Orimattilan terveysasemaa, päiväys 29.8.2025

koskevalla kuntalain 46 §:n säännöksellä ei ole katsottava olevan *minkäänlaista velvoittavaa vaikutusta*, vaan ainoastaan informatiivinen vaikutus.

Kuntalain 47.1 §:ssä määrätään, että omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kaupungin tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Säännös on *muotoiltu ehdottomaan muotoon*, mutta kuntakonsernin kokonaisedun kulloinenkin tosiasiallinen sisältö jää kunnan tarkoituksenmukaisuusharkintaan. Tavoitteena tulee kuitenkin olla kunnan vahva omistajuus. (HE 268/2014, s. 174).

Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy on Orimattilan kaupungin 100 % omistama tytäryhtiö.

Osakeyhtiölain 1 luvun 8 §:n mukaan osakeyhtiön johdon on huolellisesti toimien edistettävä yhtiön etua. Yhtiön edulla tarkoitetaan lähtökohtaisesti kaikkien osakkeenomistajien kollektiivista etua. Silloin, kun emoyhtiö omistaa tytäryhtiön osakekannan kokonaisuudessaan, tytäryhtiön intressi luonnollisesti samastuu sen ainoan osakkeenomistajan intressiin. Konserni-intressillä opeointi onkin osakkeenomistajien näkökulmasta ongelmallista vain silloin, kun tytäryhtiössä on sellaisia vähemmistöosakkeenomistajia, joiden intressit eivät ole yhteneväisiä määrävän osakkeenomistajan intressien kanssa (Pönkä, Ville: Yhtiön etu – osakeyhtiöoikeudellinen näkökulma I. Lakimies 1/2013, s. 21–34, 31.) Yhtiön edusta puhumisen kokonaan omistetussa tytäryhtiössä pitäisi yleensä olla mieletöntä. Ainoa taho, jonka tulisi voida vedota yhtiön edun vastaisuuteen, on tytäryhtiön emoyritys, jolla ei yleensä ole mitään syytä tähän. Kunhan varojenjakosäännöstöä noudatetaan (ja insolvenssioikeuden normit pidetään mielessä), tytäryhtiön tulisi voida toimia emoyrityksen epäitsenäisenä ”käsikassarana” ja välittömästi toteuttaa emoyrityksen intressejä ilman tarvetta yrittää perustella toimia tytäryhtiön ”omalla edulla”. (Rasinaho, Vesa: Yhtiön etu ja sen sivuuttaminen kokonaan omistetussa tytäryhtiössä. Defensor Legis N:o 4/2013, s. 565)

Hallitus voi tarvittaessa siirtää asian yhtiökokouksen päätettäväksi. Hallitus voi saattaa esimerkiksi periaatteellisesti tärkeän yksittäisen asian osakeyhtiölain 6 luvun 7.2 §:n nojalla yhtiökokouksen päätettäväksi, jolloin osakkeenomistajat voivat päättää asiasta haluamallaan tavalla ja ottaa vastuun päätöksestä (HE 109/2005, s. 82). Tämä on täysin sallittu menettely ja hallitus tyypillisesti saattaaakin toimia näin, mikäli katsoo päätöksen merkitykselliseksi yhtiön kannalta. OYK:n hallituksen olisi ollut täysin hyväksyttävää toimia näin.

Kiinteistökauppaa koskeva valmistelu ja OYK:n tietoisuus kaupan tavoitteista sekä kauppahinnasta

Kuten edellä on todettu, OYK:n selvitysmiehenä on toiminut Eero Aitkoski, joka on ollut myös yhtiön prokuristi. Osakeyhtiölain 24 luvun 5 §:n nojalla tiedoksi-anto katsotaan toimitetuksi yhtiölle, kun se on annettu tiedoksi hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle, jolla on yksin tai yhdessä toisen kanssa oikeus tämän lain nojalla edustaa yhtiötä. Osakeyhtiölain 6 luvun 26 §:n nojalla hallitus voi antaa oikeuden jäsenelleen, toimitusjohtajalle tai muulle nimetylle henkilölle edustaa yhtiötä. Näin ollen, kun yhtiön hallituksen jäsen,

selvitysmies, toimitusjohtaja tai esimerkiksi hallituksen nimeämä prokuristi tulee tietoiseksi jostain seikasta, yhtiö tulee tietoiseksi kyseisestä seikasta.

Eero Aitkoski on ollut vahvasti mukana kiinteistökaupan valmistelussa ollessaan samanaikaisesti selvitysmiehen tittelillä ja prokuristina. Aitkosken kaksoisroolin näkökulmasta tämä tarkoittaa, että myös OYK on siten ollut kiinteistökaupan valmistelussa mukana käytännössä alusta alkaen. Kuten tilapäinen valiokunta on todennut, 7.8.2025 pidettiin ensimmäinen OYK:n hallituksen kokous, jonka selvitysmies Aitkoski johti.³ Aitkoski on kertonut olleensa syyskuuhun asti mukana myös OYK:n hallituksen kokouksissa.⁴

Yhtiöllä on tässä vaiheessa katsottava siten olleen käytännössä se tieto, mikä Aitkoskella on ollut. Kaupan valmistelua on käsitelty yhtiön hallituksessa syksyn 2025 aikana.⁵

Toimitusjohtaja Mattilan vastuulla on ollut perehtyä osaltaan yhtiön toimintaan aloittaessaan tehtävässään. Mattila on häntä kuultaessa todennut, että on 23.10.2025 kuullut ensimmäisen kerran 4,8 MEUR kauppahinnasta.⁶ Tilapäisen valiokunnan kirjausten mukaan Mattilan kuultua 4,8 MEUR kauppahinnasta, Mattila tilasi oman AKA-arvion. Arvio oli yhtiön käytettävissä 20.11.2025 ja **sen laatiminen kesti tilapäisen valiokunnan kirjausten mukaan neljä (4) viikkoa.**⁷ **Näin ollen Mattilalla on ollut siinä määrin riittävät tiedot jo lokakuun 20. päivän tienoilla, että hän on katsonut aiheelliseksi tuolloin tilata AKA-arvion. Yhtiö on siis ilmeisesti tilannut oman AKA-arvionsa noin kuukautta ennen kaupunginhallituksen kokousta 17.11.2025.**

Asiassa syntyy mielikuva, että Mattila ei ole ilmeisesti maininnut näistä asioista yhtiön hallitukselle ennen yhtiön hallituksen kokousta. Mikäli hän olisi tuonut asiat hallituksen tietoisuuteen, olisi hänellä ollut oletettavasti mahdollisuus ilmaista kaupungin suuntaan aikaisessa vaiheessa vähintään alustava kielteinen suhtautuminen. Mikäli Mattila ei ole tuonut asioita hallituksen tietoisuuteen lokakuun aikana, Mattilan menettelylle on haastavaa löytää oikeutusperustetta – ellei kysymys sitten ole siitä, että hallitus on ollut jo asiasta tietoinen, kuten jäljempänä esitettyjen seikkojen valossa on syytä katsoa.

Mattilan olisi ollut myös aiheellista ilmoittaa osakkeenomistajalle eli kaupungille viipymättä jo lokakuussa 2025 tilattuaan arviokirjan, että a) yhtiö kyseenalaistaa 4,8 MEUR kauppahinnan ja tulee tilaamaan oman arviokirjansa sekä b) yhtiö ei voi hyväksyä kauppaa ennen kuin se on perehtynyt omaan arviokirjaansa ja käsitellyt tätä hallituksessa sekä c) pyytänyt omistajaohjausta jo hyvissä ajoin eli lokakuussa tai edes marraskuun alussa, mikäli katsoi sen aiheelliseksi. Selvityksen perusteella tällaista kommunikaatiota Mattilan puolelta ei ole ollut. Tämä on vääristänyt käsityksiä ja vaikeuttanut asioiden käsittelyä kaupungin hallinnon puolella johtaen perusteltuihin käsityksiin, että kauppa voidaan toteuttaa 4,8 MEUR hinnalla.

³ Tilapäisen valiokunnan loppulausunto 12.5.2026

⁴ Aitkosken suullista kuulemista koskevat kirjaukset (tilapäinen valiokunta)

⁵ Larssonin kirjalliset vastaukset 24.4.2026

⁶ Mattilan suullista kuulemista koskevat kirjaukset (tilapäinen valiokunta)

⁷ Mattilan suullista kuulemista koskevat kirjaukset (tilapäinen valiokunta)

Aitkoski on esitellyt Mattilalle kaupan materiaaleja 4.11.2025. Tilapäinen valiokunta on kirjannut seuraavasti⁸:

”Kävi Asuntojen toimistolla esittelemässä aineistoja ja Mattila pyysi aineistoja spostilla Aitkoskelta. Ei ole saanut.”

Aitkosken kertoman mukaan Mattila ei ole tuolloin pyytänyt asiakirjoja.⁹ Sittemmin on todettu tilapäisen valiokunnan kirjauksissa, että Aitkoski on toimitanut aineistoa 10.11.2025 Mattilalle sähköpostitse ja ”pyytänyt pikaisesti katsomaan läpi dokumentit”.¹⁰ Aitkosken sähköposteissa Mattilalle ei kuitenkaan mainita mitään kehotusta katsoa dokumentit läpi pikaisesti.¹¹ Viestien sisällön perusteella vaikuttaa siltä, että kauppaa koskevat dokumentit on lähetetty kommenteille ja Mattila on 11.11.2025 Aitkoskelle lähettämässään WhatsApp-viestissä todennut, että hän odottaa kommenteissaan seuraavan viikon yhtiön hallituksen kokousta, missä yhtiö käy kiinteistökokonaisuuden kauppaa läpi.¹²

Selvyydeksi todetaan, että tilapäisen valiokunnan kirjausten mukaan Larsson pyysi Aitkoskea lähettämään KPMG:n materiaalin Mattilalle, mutta Aitkoski ajatteli, että on parempi käydä asiat läpi palaverissa.¹³

Mattilan kanssa jutellut Aitkoski on todennut, että hänellä ei ollut tietoa, että OYK:n hallitus ei tulisi hyväksymään kiinteistökauppaa.¹⁴ Aitkoskelle on syntynyt kaikkien käytettävissään olevien tietojen ja kommunikaation perusteella käsitys, että kauppaa 4,8 MEUR kauppahinnalla ei olla vastustamassa. Kun asiakirjoja lähetetään kommenteille kaupan valmistelussa, lähtökohtainen oletama on, että keskeisiä kaupallisia ehtoja ei enää lähdetä tässä vaiheessa haastamaan.

Mitä tulee arviokirjaan, on normaali käytäntö, että kuntalain 130 §:n nojalla kunta tilaa arviokirjan määritelläkseen kauppahinnan. Kaupunginhallituksen II varapuheenjohtaja Juha Hämäläinen on esimerkiksi todennut osuvasti kuulemisessaan, että ”[j]os kaupunki on teettänyt ja siinä on hinta, niin se on omistaja. Niin omistajan hinnan mukaan mennään.”¹⁵ Retta Management Oy on puolueeton arvioitsija. Lisäksi toimitilapäällikkö Pekkanenkin on kuulemisessaan oudoksunut OYK:n menettelyä oman arvion tilaamisesta.¹⁶ Kaupungin tilaama arvio on tehty noudattaen Keskuskauppakamarin kiinteistöarviointilautakunnan sääntöjä, hyvää kiinteistöarviointitapaa ja kansainvälistä arviointistandardia (IVS).¹⁷

⁸ Mattilan suullista kuulemista koskevat kirjaukset (tilapäinen valiokunta)

⁹ Aitkosken suullista kuulemista koskevat kirjaukset (tilapäinen valiokunta)

¹⁰ Mattilan suullista kuulemista koskevat kirjaukset (tilapäinen valiokunta)

¹¹ Aitkosken sähköpostit 10.11.2025 (klo 10:46 ja 16:11) Mattilalle koskien pääomallainaa ja liiketoiminnan kauppakirjaa sekä rakennusten luovutuskirjaa

¹² Mattilan suullista kuulemista koskevat kirjaukset (tilapäinen valiokunta)

¹³ Aitkosken suullista kuulemista koskevat kirjaukset (tilapäinen valiokunta)

¹⁴ Aitkosken sähköpostitse antama vastaus tilapäiselle valiokunnalle 30.4.2026

¹⁵ Hämäläisen suullista kuulemista koskevat kirjaukset (tilapäinen valiokunta)

¹⁶ Pekkasen suullista kuulemista koskevat kirjaukset (tilapäinen valiokunta)

¹⁷ Ks. Retta Management Oy:n laatima arviokirja koskien Orimattilan terveysesamaa, päiväys 29.8.2025

Kuten Hämeen poliisilaitos on asian 5590/R/30967/25 tutkinnan päätöksessään (päiväys 4.3.2026) todennut, [Retta Management Oy:n] arviokirjassa on esitetty asianmukaisesti ne seikat, joihin arvio on perustunut. Asiassa ei ole ilmennyt mitään sellaista, mikä viittaisi siihen, että arvioinnin lopputulokseen olisi pyritty vaikuttamaan kaupungin toimesta.

Orimattilan kaupungin hallintosäännön 2 §:n nojalla kaupunginhallitus vastaa muun ohella a) omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittamisestä ja valmistelusta kaupunginvaltuustolle sekä b) omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan.

Kaupunginhallitus on tilapäisen valiokunnan loppulausunnon johdosta antamassaan lausunnossa nimenomaisesti todennut **ongelmana olleen, että OYK ei ole suostunut toimimaan konsernijohton edellyttämällä tavalla.** Edelleen, kaupunginhallitus on todennut, että koska kaupunki omistaa koko yhtiön, olisi se tällaisessa tilanteessa voinut myös vaihtaa yhtiön hallituksen sekä toteuttaa kaupan sen jälkeen.

Kaupunginhallituksen lausuntokin osiltaan tukee sitä, että Larsson ei ole toiminut virheellisesti, vaan objektiivisesti arvioiden kaupunginjohtajalla on ollut kaupungin ja kaupunkikonsernin kokonaisuuteen perustuvat perusteet toimia siten kuin on toiminut eli esittäessään kiinteistökauppaa, jotta pystyttäisi tekemään **lain edellyttämä** tasapainoinen budjettiehdotus ja taloussuunnitelma. OYK ei ole sen sijaan suostunut noudattamaan konsernijohton linjausta.

Aiemmin on esimerkiksi ilmennyt tilanne, jossa Orimattilan Vesi Oy:n toimitusjohtajan ja Orimattilan kaupungin välille on syntynyt luottamus pula, koska toimitusjohtaja ei ole noudattanut kaupungin näkemyksiä. Tilanne on ratkaistu siten, että Orimattilan Vesi Oy:n hallitus on irtisanonut toimitusjohtajan marraskuussa 2025. Orimattilan Vesi Oy:n hallituksessa istuu muun muassa Venla Avellan, joka on myös tilapäisen valiokunnan jäsen. **Asiassa ei voida välttyä arvioimasta osakkeenomistajan luottamuksen perusteltavuutta OYK:n nykyiseen johtoon.**

OYK:n menettelyä on pidettävä jokseenkin poikkeuksellisenä ja kuntakonsernin edun vastaisena huomioiden kaupan merkitys kaupungille sekä tätä kautta myös OYK:lle. Tämän valossa on sinällään inhimillisesti ymmärrettävää, että Larsson ei ole välttämättä pitänyt OYK:n omistajaohjauspyyntöä olosuhteissa parhaana tapana käydä keskustelua. Mitä tulee väitettyihin puhekielisiin ilmaisiin, joille on ilmeisesti annettu asiassa negatiivista merkitystä, Hämeen poliisilaitos on asian 5590/R/30967/25 tutkinnan päätöksessään (päiväys 4.3.2026) perustellusti todennut, että ”...jo tapahtuman asiayhteyden perusteella voidaan selvästi päätellä, ettei Larsson ole toteamuksellaan ”tarvitsen ne rahat” tarkoittanut, että mainitut rahat tulisivat virka-aseman väärinkäyttämisen tunnusmerkistön tarkoittamalla tavalla hänen henkilökohtaiseksi hyödykseen, vaan että rahat tarvittaisiin kaupungin toimintojen järjestämiseen.”

Asiassa on katsottava, että OYK:lla on todellisuudessa ollut tieto kaupan valmistelusta ja erimielisyys kauppahinnasta sekä siihen liittyvien epäselvyyksien mahdollisia moitteita ei voida kohdentaa Larssoniin tavalla, joka oikeuttaisi perustellun epäluottamuksen. Mahdolliset OYK:n sisäisen tiedonkulun puutteet eivät ole Larssonin viaksi luettavaa.

Elinvoimajohtaja Sara Vilander toteaa, että hänelle on 21.7.2025 jälkeen pidetyssä Teams-palaverissa Larssonin kanssa ilmennyt, että kiinteistökauppaa suunnitellaan.¹⁸ Tämän jälkeen Vilander on käynyt Eero Aitkosken kanssa Teams-keskustelua 8.8.2025, jossa on kartoitettu keskusteluaikaa maanantaille 11.8.2025 koskien mm. seuraavia asioita:¹⁹

”Kävisin läpi terveyskeskuksen siirtoa Orimattilan Yrityskiinteistöille ja juttelin myös siitä Vuorenmäen saunan tilanteesta. Briiffaisin näiden tilanteista ja katsottaisiin hieman miten asiat etenevät.”

Elinvoimajohtaja on siten pidetty valmistelussa mukana. Hän on lisäksi todennut, että on mahdollista, että Aitkoski tai Larsson on suullisesti maininnut jotain hinta-arvioita.²⁰ Elinvoimajohtaja ei siten ole kyennyt poissulkemaan, että hänelle olisi jo ennen marraskuuta 2025 tuotu esiin hintaa koskevia näkemyksiä.

Elinvoimajohtajan välillinen alainen, toimitilapäällikkö Leena Pekkanen (suora esihenkilö Ari-Pekka Rajaranta) on Hämeen poliisilaitosten selvitysten mukaan²¹ tehnyt Retta Management Oy:lle tarjouspyynnön AKA-arviosta 18.8.2025 ja Retta Management Oy:n edustaja on samana päivänä vastannut tarjouksella. Aitkosken kertoman mukaan hän on pyytänyt Pekkasta tilaamaan AKA-arvion.²² Edelleen, poliisin kirjausten mukaan Leena Pekkanen on vahvistanut tilauksen 20.8.2025 ja arviokirja on saatu 29.8.2025. Pekkanen on tilannut myös lyhennelmän, jotta arviokirjaa olisi helpompi esitellä kaupungin hallinnossa. Arviokirjaa on nimenomaisesti ollut siis tarkoitus esitellä kaupungin hallinnossa. Mikäli elinvoimajohtaja ei olisi ollut todella tietoinen arviokirjojen tilaamisesta välillisen alaisensa Pekkasen toimesta sekä niiden sisällöstä arviokirjojen saavuttua, kyseessä ei voida katsoa olleen Larssonin moitteeksi luettava seikka. Järjestelyyn kiinteästi liittyvää maanvuokrasopimusta on joka tapauksessa valmisteltu elinvoiman toimialalla.

Edelleen, poliisin kirjauksista ilmenee, että Retta Management Oy:n edustaja ei ole aluksi edes 2.12.2025 tiennyt mistä puhutaan 3-sivuisen arviokirjan osalta tai muistanut laatineensa mitään lyhennelmää, mutta asiaa selviteltyään on vahvistanut laatineensa tällaisen. Tämä havainto lähinnä kuvaa ihmisen muistin toimintaa eli reilun kolmen kuukauden kuluessa ihminen unohtaa asioita hyvin helposti, puhumattakaan pidemmästä ajanjaksosta. Mikäli henkilö tekee vieläpä kognitiivisesti vaativaa työtä, työmuisti on jatkuvassa kuormituksessa ja kapasiteettia käytetään välttämättömiin asioihin ja muut asiat voivat herkästi unohtua tai muokkautua. Tilapäisen valiokunnan selvitettävänä on ollut

¹⁸ Vilanderin sähköpostitse antama vastaus tilapäiselle valiokunnalle 19.3.2026

¹⁹ Vilanderin sähköpostitse antama vastaus tilapäiselle valiokunnalle 19.3.2026

²⁰ Vilanderin sähköpostitse antama vastaus tilapäiselle valiokunnalle 19.3.2026

²¹ Hämeen poliisilaitos, asian 5590/R/30967/25 tutkinnan päätös (päiväys 4.3.2026)

²² Aitkosken suullista kuulemista koskevat kirjaukset (tilapäinen valiokunta)

tapahtumia vuoden 2025 loppukesästä ja syksystä. On luonnollista, että ihmiset eivät välttämättä muista kaikkia yksityiskohtia siitä, mitä heille on mahdollisesti kerrottu esimerkiksi kaupan valmisteluun liittyen.

Selvityksen perusteella ei voida miltään osin lukea Larssonin syyksi sitä, että Mattilalle on aluksi toimitettu 3-sivuinen tiivistelmä ja tiivistelmän laatija ei ole itse muistanut tällaista laatineensa. Larsson toteaa, että kuten kaupunginhallituksen lausumastakin käy ilmi, poliisin tietojärjestelmien mukaan hallintojohtaja Peltonen ei ole ilmoittanut tietoonsa tulleesta uudesta, arviokirjan versioita koskevasta seikasta lainkaan poliisille, vaan seikka on tullut poliisin tietoon vasta esiselvitystoimenpiteiden myötä.

Kuten tilapäisen valiokunnan selvityksistäkin ilmenee, mahdollinen puutteellinen tiedonkulku arviokirjan osalta kaupungin hallinnossa ei ole yksinomaan Larssonin viaksi luettavaa.

Olennaista on, että asioita on joka tapauksessa käsitelty oikeilla, arviokirjaan perustuvilla tiedoilla.

Kaupunginhallitus on itsekkin tilapäisen valiokunnan loppulausunnosta antamassaan lausumassa todennut, että 17.11.2025 kokouksessa liitteenä olevat dokumentit antoivat riittävän pohjan päätökselle ja kaupunginhallitus oli saanut kiinteistökauppakokonaisuudesta useasti tietoa ennen 17.11.2025 tehtyä päätöstä ja asiaa oli käsitelty myös valtuustoseminaarissa 30.-31.10.2025 sekä valtuustoryhmien puheenjohtajille pidetyssä esityksessä. Perussuomalaisten valtuustoryhmän puheenjohtajana toimii Rönkkö, Vihreiden valtuustoryhmän puheenjohtajana Avelin ja Vasemmiston valtuustoryhmän puheenjohtajana Taavila (istui tuolloin ja istuu edelleen OYK:n hallituksessa). Puhetta näissä tapaamisissa on johtanut valtuuston puheenjohtaja Lonka (istui tuolloin OYK:n hallituksessa). Larsson on pyytänyt valtuustoryhmiltä kannanottoja talousarvion valmisteluun. Kiinteistön kauppa on ollut esillä näissä keskusteluissa. Mattila on esittänyt, että puheenjohtajisto ei olisi mikään virallinen toimielin.²³ Larssonin käsityksen mukaan Mattila viittaa puheenjohtajistolla valtuuston ja hallituksen puheenjohtajiin sekä varapuheenjohtajiin. Tämä on eri asia kuin valtuustoryhmien puheenjohtajisto, jotka Orimattilan kaupungin hallintosäännön (2 luvun 4 §) mukaan kokoontuvat säännöllisesti käsittelemään ajankohtaisia asioita ja ryhmien puheenjohtajatapaamisen kutsuu koolle valtuuston puheenjohtaja. Asiassa on huomattava, että osakeyhtiölain nojalla yhtiön hallituksen jäsenet ovat tulleet tietoiseksi esitetyistä seikoista siltä osin kuin valtuustoryhmien puheenjohtajina on ollut OYK:n hallituksen jäseniä. Oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että ns. tehtävässä olo -edellytystä ei pidä tulkita niin suppeasti, että se kattaisi hallituksen jäsenen toimet vain toimet muodollisessa hallituksen kokouksessa (Savela, Ari: Vahingonkorvaus osakeyhtiössä. Helsinki: Talentum 2015 (Alma Talent verkkokirjahylly, s. 20).

Kaupunginjohtajan 17.10.2025 esityksessä²⁴ valtuustoryhmien puheenjohtajille tilanne on tiivistynyt seuraavaan kaupunginjohtajan tiedusteluun:

²³ Mattilan suullista kuulemista koskevat kirjaukset (tilapäinen valiokunta)

²⁴ Power Point -esitys valtuustoryhmien puheenjohtajatapaamiseen 17.10.2025

”Kumpi valitaan osaksi kaupunginjohtajan talousarvioesitystä, veronkorotukset vai kiinteistökaupan toteuttaminen tammikuussa 2026?”

Larssonilla on ollut lähtökohtaisesti nyt puheena olevissa olosuhteissa oikeus luottaa siihen, että kauppaa voidaan lähteä edistämään 4,8 MEUR kauppahinnalla. Larssonilla ei 17.11.2025 ollut tietoa siitä, että OYK ei hyväksyisi kauppaa 4,8 MEUR hinnalla.

Mitä tulee arviokirjan jakeluun esimerkiksi OYK:lle, on huomioitava, että tällaisen aineiston jakeluun tai liittämiseen osaksi kaupungin päätöksiä tulee suhtautua varauksellisesti, sillä kysymyksessä olevan kaltaisissa arviokirjoissa esitettyjen tietojen, kuten esimerkiksi markkina-arvoarvioiden ja arvioinnin tarkkuutta koskevien tietojen voidaan katsoa olevan kaupungin liikesalaisuuksia ja tällaisten tietojen nojalla kaupungin potentiaaliset neuvottelukumppanit saisivat mahdollisesti käsityksen tulevia kiinteistönluovutuksia koskevasta kaupungin neuvotteluvarasta ja marginaalista. Näin ollen arviokirjaa voidaan kohdella viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 17 kohdan perusteella salassa pidettävänä. Tällä perusteella arviokirjan jakelu OYK:lle olisi voitu evätä, jotta liikesalaisuuksia ei ole jaettu laajemmin kuin tarpeellista. Arviokirja olisi voitu samoin perustein jättää liittämättä kaupungin päätöksenteoaineistoon.

Riitta Lonka on ollut kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, ja samalla hän on ollut OYK:n hallituksen jäsen. Lonkalla on rooliensa myötä oletettava olleen reaaliaikainen tieto OYK:n kannasta kauppaan ja hänellä on myös katsottava olleen tieto siitä, että OYK on 20.11.2025 hallituksen kokouksessaan vastustanut kauppaa. Näin ollen myös kaupunginvaltuustolla sen puheenjohtajan kautta olisi tullut olla tästä tieto. Mikäli Lonkalla ei olisi ollut tätä tietoa, kyse on ollut OYK:n sisäisestä kommunikaatiopuutteesta. Larsson on myös pyrkinyt selvittämään tilannetta viivytyksettä tiedon saatuaan. Asiassa on huomioitava, että hän on ollut virkamatkalla Espanjassa 20.11.2025. Asiassa on 20.11.2025 jälkeen ilmenyt nopealla aikataululla uusia käänteitä mm. hyvinvointialueen puolelta.

Varautumiseen liittyvä seikasto

Asiassa on katsottava riidattomaksi, että Päijät-Hämeen hyvinvointialueen puolelta on ollut intressinä, että kauppaa ei toteutettaisi vuoden 2026 aikana. Taustalla on ollut varautumiseen liittyvät kysymykset ja tarpeet.

Tilapäinen valiokunta on tehnyt seikastosta virheelliset johtopäätökset ilmeisen tarkoitushakuisesti.

10.11.2025: Larsson on vastaanottanut sähköpostin Päijät-Hämeen hyvinvointialueen toimitilajohtajalta Johanna Aitamurrolta koskien ehdotuksia neuvotteluajoista.²⁵ Neuvotteluajankohdaksi valikoitui 24.11.2025 klo 15:00-17:00. Vaihtoehtoina esitettiin 24.11.2025 klo 15-17:00, 25.11.2025 klo 8:00-9:30 ja 26.11.2025 klo 15:30/16:00-17:30/18:00. Larssonin tiedot aiheeseen liittyen

²⁵ Johanna Aitamurron sähköposti Larssonille 10.11.2025 klo 16:52

tässä vaiheessa ja tätä ennen ovat olleet sitäkin rajallisemmat, mitä 24.11.2025 jälkeen.

13.11.2025: Larsson on tiedustellut Aitamurrolta tarpeellisuutta turvallisuus selvitykselle.²⁶

19.11.2025: Aitamurto vastasi Larssonille, että asia käydään läpi 24.11.2025 kokouksessa.²⁷

24.11.2025: Reinikainen on kertonut²⁸ turvallisuus selvitystä koskevista asioista ja hyvinvointialueen toiveesta keskeyttää kaupankäynti. Reinikainen on kertonut hyvinvointialueen ja kaupungin kokouksesta 24.11.2025, jossa tuli vaade keskeyttää kauppa. Mukana oli noin 10 henkilöä ja henkilöitä oli muualtakin kuin hyvinvointialueelta. Kaikilla kokouksen osapuolilla oli tiedossa, että mahdollinen myynti tapahtuisi kaupungin tytäryhtiölle. Kokouksessa vaadittiin Reinikaisen mukaan perusmuotoista turvallisuus selvitystä Larssonista ja Reinikaisesta sekä tuotiin esiin vaihtoehtoisuus. Kokouksessa todettiin, että tuli olla 7.1.2026 jatkokokous, joka ei kuitenkaan toteutunut. Reinikainen kertoo käyneensä kalliosuojassa erinäisten ryhmien kanssa ja todennut, että Larssonin käsityksissä ei ole mitään vilpillistä, eikä Larsson ole ollut aktiivinen ja aloitteellinen taho kaupan peruuttamista tai viivästyttämistä koskien. Larsson ei ole ollut edes tietoinen kaikista käynneistä kalliosuojassa erinäisten ryhmien kanssa.

Larssonin tietojen mukaan myös hallintojohtaja Peltosen osalta on ollut tarkoitus tehdä turvallisuus selvitys.

Larsson on 24.11.2025 klo 17:00 jälkeen pyytänyt valtuuston puheenjohtajan Lonkan, kaupunginhallituksen puheenjohtajan Päivähongan, OYK:n toimitusjohtaja Mattilan sekä hallintojohtaja Peltosen kiireelliseen tapaamiseen Larssonin huoneeseen.²⁹ Tilanteen painopiste muuttui OYK:n vastustamisen käsitteystä hyvinvointialueen esiin nostamaan seikkaan eli kauppaa koskevaan aikali sään.

25.11.2025: Larsson on viipymättä 25.11.2025 ilmoittanut tapaamisessa esiin tulleista seikoista kaupunginhallitukselle sekä valtuuston puheenjohtajalle.³⁰ Larssonin vilpittömän käsitys on ollut, että tapaamisessa esiin tuodut seikat toivat siinä määrin epävarmuutta kiinteistökauppaan, että asiassa on aiheellista valmistella talousarvio uudelleen.

Ismo Rautiaisen kuulemisessa on viitattu Aitamurron 25.11.2025 viestiin Larssonille koskien valtakunnan tilanteen selkiytymistä ja esitystä kiinteistön pitämisestä kaupungin omistuksessa vuoden 2026 ajan.³¹ Larsson on saanut kirjallisen vahvistuksen myös Ismo Rautiaiselta 9.12.2025, jossa Rautiainen

²⁶ Larssonin sähköposti Johanna Aitamurrolle 18.11.2025 klo 21:35

²⁷ Johanna Aitamurron sähköposti Larssonille 19.11.2025 klo 8:17

²⁸ Reinikaisen suullista kuulemista koskevat kirjaukset (tilapäinen valiokunta)

²⁹ Tilapäisen valiokunnan loppulausunto

³⁰ Larssonin sähköposti jakelulle HallitusJaKvPjt hallitus@orimattila.fi klo 21:21

³¹ Rautiaisen sähköpostitse antama vastaus tilapäiselle valiokunnalle 8.4.2026; Johanna Aitamurron sähköposti Larssonille 25.11.2025 klo 11:30

vahvistaa, että marraskuun lopulla on viestitty hyvinvointialueen puolelta aikaisän ottamista terveysaseman kaupan suhteen.³²

Kysymys on siis ollut ilmeisesti joltain osin kansallisesta intressistä ja salassa pidettävistä kysymyksistä varautumiseen liittyen. Tämä käy ilmi Ismo Rautiaisen kuulemisesta.³³ Larsson on välittänyt Aitamurron viestin hallintojohtajalle, viestintäpäällikölle sekä kaupunginhallituksen ja valtuuston puheenjohtajalle.

2.12.2025: Larsson on ollut yhteydessä myös sosiaali- ja terveysministeriön lääkintöneuvokseen Lasse Ilkkaan 2.12.2025 saatuaan samana päivänä hyvinvointialueelta tiedon, että kauppa voidaan toteuttaa, kun ostajana on kaupungin 100 % omistama tytäryhtiö. Larsson on pyytänyt ministeriöstä vahvistusta Aitamurrolta saamaansa tietoon.³⁴

On olosuhteissa ymmärrettävää, että Larsson on halunnut hyvinvointialueen näkemyksistä kirjallisen vahvistuksen oman oikeusturvansa vuoksi. On vastavasti epäuskottavaa, että Larsson olisi ollut ministeriöön ja tiettyyn henkilöön yhteydessä, ellei hän olisi saanut tietoa, että kyseinen ministeriö ja nimenomainen henkilö ovat jollain tavoin asiassa mukana. Vastavasti on uskottavaa, että sikäli kuin asioissa on ollut kyse mahdollisesti kansallisen tason luottamuksellisista intresseistä, ei näistä ole kommunikoitu, saati haluttu kommunikoida selkeällä tavalla. Samasta syystä hyvinvointialueen edustajat tai muut asiaan liittyvät tahot tuskin avaisivat näitä asioita tai myöntäisivät niihin liittyen jotain sähköposteissa, joiden osalta he eivät voi kontrolloida jakelua.

Larsson on itsekin vastauksissaan todennut, että hänen tiedonsaantiaan on rajoitettu, koska turvallisuus selvitystä ei ollut vielä saatu valmiiksi. Tämä selittää kommunikaation epämääräisyyden. Turvallisuus selvitystä koskeva hakemus Larssonin osalta on kuitenkin tehty hyvinvointialueen toimesta. Kuten esimerkiksi huomattavaa julkisuutta saaneessa ns. Viestikoe keskuksen tapauksesta käy ilmi, mahdollisiin kansallisen intressin luottamuksellisiin kysymyksiin on suhtauduttava vakavasti. Larsson on perustellusti ollut siinä käsityksessä, että kysymys olisi ollut jossain määrin kansallisen tason luottamuksellisista asioista.

Asiassa on katsottava, että Larsson on joutunut hyvin vaikeaan välikäteen ja mikäli hän on jotain kommunikoinut tavalla, joka on aiheuttanut epäselvyyksiä, hän on toiminut niiden tietojen valossa, mitä hänellä on ollut ja asiassa jo aikajanan perusteella ilmeistä, että tiedot ovat myös eläneet nopealla aikataululla.

Olennaista on, että kysymys ei ole ollut esimerkiksi tilapäisen valiokunnan joillekin kuultavilleen tarjoilemasta ”peittely-yritys/-tarina” -selityksestä³⁵, vaan vilpittömästi pyrkimyksestä toimia oikein.

³² Rautiaisen sähköpostitse antama vastaus tilapäiselle valiokunnalle 8.4.2026

³³ Rautiaisen sähköpostitse antama vastaus tilapäiselle valiokunnalle 8.4.2026: ”Toimitilajohtaja Johanna Aitamurron 25.11. Kalle Larssonille lähettämä viesti liittyy varautumista koskeviin salassa pidettäviin kysymyksiin.”

³⁴ Larssonin sähköposti Lasse Ilkalle 2.12.2025 klo 16:47

³⁵ Ks. esimerkiksi tilapäisen valiokunnan esittämä kysymys Päivähongan kuulemisessa: ”Tuliko mieleen, että olisi peittely-yritys/-tarina, koska Yrikin asia oli niin sekaisin. Ettei kauppooja tulekaan tehdä.”

Tilapäisen valiokunnan menettely

Riidatonta lienee, että tilapäisen valiokunnan selvitysmenettelyssä on tullut noudattaa hallintolain 6 §:n tarkoittaman hyvän hallinnon periaatteita, joiden nojalla viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin ja viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Tilapäinen valiokunta on erillinen itsenäinen viranomainen, joten se toimii virkavastuulla.

Tilapäisen valiokunnan menettelyn on katsottava rikkoneen näitä periaatteita. Jo tapa, miten henkilöille on esitetty kysymyksiä, on ollut räikeällä tavalla johdattelevaa sekä tarkoitushakuista Larssonin vahingoksi. Tilapäinen valiokunta ei ole lähtenyt selvittämään asiaa puolueettomasti.

Ilman tyhjentävää erittelyä, esimerkiksi seuraavat kuultaville esitetyt kysymykset ovat kuvaavia tilapäisen valiokunnan menettelytavoista:

”Kysymys: Tuliko mieleen, että olisi peittely-yritys/-tarina, koska Yrikin asia oli niin sekaisin. Ettei kauppoja tulekaan tehdä.”

”Kysymys: Tullut hyvinkin paljastavia seikkoja esiin. Oliko siellä missään vaiheessa sellaista tuntemusta, että asioita johdateltiin ja samaan aikaan pantattiin oleellista tietoa. Tuliko sellainen tunne?”

”Kysymys: 1.12.2025 tuliko sulle tunne, että halutaan pelata aikaa, koska kiinteistökauppa oli niin sotkussa. Tästäkö syystä puskettiin kauemmas.”

”Kysymys: Oliko kj:n taktikointia, että valtuuston kokous siirtyi.”

Tilapäinen valiokunta on koostunut seuraavista jäsenistä: Riitta Lonka, Kimmo Rauhala, Tero Rönkkö, Suvi Järvinen, Venla Avelin ja Tarmo Taavila. Sihteerinä on toiminut hallintojohtaja Lilli Peltonen.

Tilapäisen valiokunnan jäsenistä Lonka ja Taavila olivat samanaikaisesti OYK:n hallituksen jäseniä. Rönkkö on ollut OYK:n hallituksen entinen jäsen. Sihtööri Peltonen on ollut mukana kauppaan liittyvissä asioissa.

Tilapäisen valiokunnan tehtävänä on ollut myös hallinnon tarkastaminen kuntalain 43 §:n tarkoittaman kaupunginjohtajan irtisanomisen arvioinnin lisäksi. Tilapäisen valiokunnan loppulausunnon johtopäätökset keskittyvät Larssoniin, eikä loppulausunnosta ilmene selkeällä tavalla, miten selvitys olisi kohdistunut yleisellä tasolla hallinnon tarkastamiseen.

Larsson katsoo, että jo tilapäisen valiokunnan kokoonpano on omiaan vaarantamaan asian puolueetonta selvittämistä. Kuten kaupunginhallitus on tilapäisen valiokunnan loppulausunnon johdosta antamassaan lausumassa todennut, valiokunnan jäsenet ovat käytännössä toimineet tutkijan ja tutkittavan rooleissa yhtä aikaa ja tästä syystä tilapäisen valiokunnan tarkastelu ei ole sisältänyt alkuperäisen tarkoituksen mukaan koko Orimattilan hallintoa. Kaupunginhallitus on todennut perustellusti myös Peltosen roolista, että Peltonen

hallintojohtajana ja vs. kaupunginjohtajana on asianosainen, jonka toimintaan tilapäisen valiokunnan tutkimus kohdistuu ja hallintojohtaja Peltosta ei olisi tullut osoittaa tilapäisen valiokunnan sihteeriksi, koska hän ei voi tutkia hallinnon tarkastusta, joka kohdistuu häneen itseensä. Kaupunginhallitus on perustellusti nostanut esiin mahdollisen intressiristiriidan siinä, että Peltosta on kuultu lisäksi todistajana ja hänellä on asemassaan objektiivisesti arvioiden tunnistettava puolueellisuusriski. Kaupunginhallitus on tarkkanäköisesti huomionnut, että Peltonen hyötyisi siitä, mikäli Larsson irtisanottaisi, sillä Peltonen toimii vs. kaupunginjohtajana ja nauttinee kaupunginjohtajatasoista palkkaa sekä saa työkokemusta kaupunginjohtajana.

Tilapäisen valiokunnan jäsen Rönkkö esitti 15.12.2025 valtuustossa 3,84 miljoonan euron kauppahinta-arvion poistamista talousarviosta ja sen korvaamista nolla-arvolla. Tällä taustalla hän kuitenkin toimi sittemmin asetetun tilapäisen valiokunnan jäsenenä tutkien samaista kiinteistökauppaa. Rönköllä on siten ollut selkeä ennakkokäsitys kiinteistökaupan tilanteesta.

Objektiveettiperiaate edellyttää, ettei luottamuspula-asian selvittämiseen osallistu luottamuspula-aloitteen tekijöitä, koska he ovat asiassa osallisia ja tilapäinen valiokunta tarvitsee heiltä tietoja luottamuspulan selvittämiseksi. Tilapäisen valiokunnan asettamisesta päätettäessä Kimmo Rauhala esitti valtuutettujen Jussi Karinen, Venla Avelin, Sini Vilja, Tuomo Jussila, Tero Rönkkö, Laura Jokela, Krista Liljeqvist ja Tarmo Taavila kannattamana, että kaupunginvaltuuston päätösehdotuksen kohta 2 muutetaan kuulumaan seuraavasti: 2. Perustaa tilapäisen valiokunnan tarkoituksena hallinnon tarkastaminen ja kaupunginjohtajan kuntalain § 43 mukainen irtisanominen. Alkuperäisen päätösesityksen kohta 2 kuului seuraavasti: perustaa tilapäisen valiokunnan tarkoituksena hallinnon tarkastaminen. Kaupunginjohtajan irtisanomisen sisällyttämistä koskevan esityksen kannattajista Rauhala, Rönkkö, Avelin sekä Taavila ovat tilapäisen valiokunnan jäseniä muodostaen selkeä enemmistön tilapäisestä valiokunnasta (4/6). Asetelma on hyvin ongelmallinen.

Yhteenveto

Asiassa voidaan toki jälkikäteen arvion perusteella esittää kritiikkiä erinäisistä seikoista, mikä on jälkiviisauden valossa aina helppoa. Larssonilla ei edelleenkään ole käytössään kaikkea asiaan liittyvää aineistoa, kuten esimerkiksi OYK:n hallituksen kokousten pöytäkirjoja.

Tilapäinen valiokunta on loppulausunnossaan esittänyt seuraavat kokoavat havainnot, joihin otetaan kantaa havaintokohtaisesti.

”Kaupunginhallituksen esittelijän vastuulla on varmistaa, että esittelyn tueksi kaupunginhallituksella on riittävä dokumentaatio. Tämä ei toteutunut 17.11.2025 § 427 päätöksenteossa.”

Tämä ei pidä paikkaansa. Kaupunginhallitus on todennut omassa lausunnossaan, että 17.11.2025 kokouksessa liitteenä olevat dokumentit antoivat riittävän pohjan päätökselle ja kaupunginhallitus oli saanut kiinteistökauppakokouksista useasti tietoa ennen 17.11.2025 tehtyä päätöstä ja asiaa oli

käsitelty myös valtuustoseminaarissa 30.-31.10.2025 sekä valtuustoryhmien puheenjohtajille pidetyssä esityksessä.

”Orimattilan kaupungin päätöksenteon pöytäkirjoista on havaittavissa, että elinvoimavaliokunta on sivuutettu kiinteistökauppakokonaisuuden valmistelusta.”

Tämä ei pidä paikkaansa. Järjestelyyn liittyvä maanvuokrasopimus on valmisteltu elinvoimavaliokunnassa. Muun ohella elinvoimajohtajan kanssa on käyty kokonaisuuteen liittyviä keskusteluja, ja elinvoimajohtajan välillinen alainen on tilannut arviokirjat. Kaupungin eri toimialat ovat olleet valmistelussa mukana.

**”Konsernijohtamisen näkökulmasta asioiden johtaminen ja valmistelun aika-
taulukus ei ole ollut riittävää eikä ole ollut kaupunginjohtajan asema huomioiden ammattimaista.”**

Tämä ei pidä paikkaansa. Kuten tästä lausumasta ilmenee, OYK:n edustajilla on jo kaksoisroolinsa puolesta ollut tieto valmistelun eri vaiheista hyvissä ajoin ja OYK:n olisi viimeistään lokakuun lopulla ollut syytä tuoda kaupungin tietoon, että valmisteluun on otettava aikalisä, mikäli se on kokenut valmistelun aika-
taulun tai konsernijohtamisen puutteelliseksi. Tilapäinen valiokunta on todennut, että asiakokonaisuuden käsittelyistä OYK:n hallituksen pöytäkirjoissa ei ole merkintöjä (ennen 20.11.2025). Selvydeksi todetaan, että tilapäinen valiokunta on todennut (tilapäinen valiokunta 07.06.2026 § 80) Larssonille, että ”tilapäisellä valiokunnalla ei ole kopioita Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy:n hallituksen kokousten pöytäkirjoista ajalta toukokuu 2025 - joulukuu 2025”. Siinäkin tapauksessa, että pöytäkirjoissa ei olisi merkintöjä (mitä Larsson ei ole voinut tarkistaa), tämä ei tarkoita, etteikö asiaa olisi tuotu OYK:n hallituksen jäsenten tietoisuuteen. OYK:n hallituksen jäsenten ja edustajien tosiasiallinen tietoisuus asiakokonaisuudesta ennen 20.11.2025 ilmenee jo tästä lisälausumasta.

”Kaupunginjohtaja on useammassa vastauskohdassaan laistanut ja siirtänyt vastuutaan toisaalle asiakokonaisuuden johtamisesta.”

Tämä ei pidä paikkaansa. Kaupunginjohtajan tehtävien hoitaminen edellyttää delegointia. Kaupunginjohtaja ei ole laistanut vastuusta, vaan kiinnittänyt huomiota siihen, että mahdolliset puutteet prosessin kuluessa eivät ole yhden ihmisen toiminnan seurausta, kuten tilapäinen valiokunta pyrkii esittämään. Tilapäinen valiokunta ei ole tarkastanut hallintoa kokonaisuutena, vaan keskittynyt Larssoniin. Tilapäinen valiokunta perustettiin myös hallinnon tarkastamiseksi, eikä vain kaupunginjohtajan kuntalain 43 §:n tarkoittaman irtisanomisen arvioimiseksi. Asiassa on perusteltua katsoa, että tilapäinen valiokunta ei ole tutkinut OYK:n sisäistä menettelyä, jotta olisi luotettavasti todettavissa missä määrin sen puitteissa on ollut tiedonkulun puutteita tai muita vastaavia asiaan vaikuttavia puutteita.

”Tilapäinen valiokunta katsoo, että kaupunginjohtajan toiminta on ollut harkitsematonta ja valtuustoa harhaanjohtavaa. [...] Kaupunginjohtaja Larsson on päätösten valmistelussa perusteluiksi esittänyt valtuutetuille väärää ja tarkistamatonta tietoa. [...] Tilapäisen valiokunnan näkemyksen mukaan kaupunginjohtajan toiminta on ollut vakavasti harkintakyvyn vastaista, eikä hän

ole toiminut tehtävänsä edellyttämällä tavalla, jossa kaupunginjohtajan esitelyyn kohdistuu suuri vastuu ja luottamus.”

Väitteet eivät pidä paikkaansa. Asiassa ei ole osoitettu harkintakyvyn puutetta tai harhaanjohtamista. Kuten kaupunginhallitus on omassa tilapäisen valiokunnan loppulausunnon johdosta antamassaan lausunnossa todennut, kaupunginjohtajan toiminnalle on ollut kaupungin ja kaupunkikonsernin kokonaisuuteen perustuvat perusteet. Hän on esittänyt kiinteistökauppaa, jotta pystyttäisi tekemään lain edellyttämä tasapainoinen budjettiehdotus ja taloussuunnitelma. Näiden pohjalla olevat tiedot ovat perustuneet asianmukaisen pätevyyden omaavien ulkopuolisten toimijoiden avustuksella tehtyihin laskelmiin sekä arviointeihin. Varautumiseen liittyvissä seikoissa ei ole ollut mitään vilpillistä tai harhaanjohtavaa, mikä on todennettavissa henkilökuulemisten ja kirjallisen kommunikaation perusteella.

Olennaista on ymmärtää asian arvioinnissa seuraava:

- Orimattilan kunnassa on ollut paine kehittää taloutta ja pyrkimyksenä on ollut välttää veronkorotuksia.
- OYK on herätetty eloon tarkoituksena hyödyntää sitä terveyskeskuksen yhtiöittämisessä.
- Kaupunginjohtajan tehtävien hoitaminen edellyttää välttämättömällä tavalla delegointia.
- Vaikka yksilö vastaisi tietyistä prosessista, organisaation toiminnan ja muiden henkilöiden toiminnan puutteista ei voida kohtuuttomasti vastuuttaa yksilöä.
- Larsson ei ole vastuussa OYK:n sisäisistä tiedonkulun puutteista.
- Tilanteessa on ilmennyt ennakoimattomia ja poikkeuksellisia käännteitä Larssonista riippumattomista syistä.
- Larsson on pyrkinyt ajamaan Orimattilan kaupungin ja kaupunkikonsernin etua.
- Jo lainsäädäntö edellyttää kaupungilta vahvaa omistajaohjausta.
- Tilapäisen valiokunnan menettely asian selvittämisessä on aineiston perusteella osoittautunut puolueelliseksi sekä hyvän hallinnon periaatteiden vastaiseksi.
- Tilapäisen valiokunnan kokoonpano on muodostanut merkittäviä intressiristiriitoja ja vaarantanut puolueettomuuden.
- Työnantaja on reagoinut asiassa ilmenneisiin puutteisiin jo aikanaan työjohdollisella keskustelulla ja huomautuksella, joka on katsottu riittäväksi.
- Kaupunginhallitus on tilapäisen valiokunnan loppulausunnon johdosta antamassaan lausunnossa nimenomaisesti todennut ongelmana olleen, että OYK ei ole suostunut toimimaan konsernijohdon edellyttämällä tavalla.
- Kaupunginhallitus on tilapäisen valiokunnan loppulausunnon johdosta antamassaan lausunnossa todennut, että kaupunginjohtajalla on ollut kaupungin ja kaupunkikonsernin kokonaisuuteen perustuvat perusteet toimia siten kuin on toiminut eli esittäessään kiinteistökauppaa, jotta pystyttäisi tekemään lain edellyttämä tasapainoinen budjettiehdotus ja taloussuunnitelma.
- Varautumista koskevan seikaston osalta kysymys ei ole ”peittely-yritys/-tarina” -selityksestä. Tilapäinen valiokunta on sivuuttanut tosiseikaston.

Asiassa ei ole osoitettu perusteltua syytä kuntalain 43 §:n mukaisen erottamis-
menettelyn jatkamiseen. Larsson ei ole menetellyt ylipäänsä tavalla, joka an-
taisi perusteen oikeutetulle luottamuspulalle. Irtisanomismenettelyn jatkami-
nen on Orimattilan kaupungin ja kaupunkilaisten edun vastaista.

Asian selvittämistä koskeva menettely tähän mennessä on katsottava Larssonin
oikeuksia loukkaavaksi ja lain (mm. hallintolain 6 §:n) vastaiseksi. Menettelyssä
tapahtuneet puutteet ovat korjauskelvottomia, sillä menettelyn uudelleen
aloittaminenkaan ei mahdollista puolueettomuutta tai asioiden objektiivista
selvittämistä jo tapahtuneiden virheiden vuoksi.

Espoossa 22.6.2026

Kalle Larssonin valtuuttamana,

Sampsa Pekkinen
asianajaja, varatuomari

050 463 8006
samps.pekkinen@inventio.fi